

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
“NAXÇIVAN” UNİVERSİTETİ
FƏNN SİLLABUSU

Təsdiq edirəm:

Kafedra müdiri: N.Məmmədova

" " sentyabr 2022-ci il

Fənnin Təsviri	Fənn (adı,kredit)	<u>Kurikulumun əsasları</u>
	Fakültə	Pedaqoji
	İxtisas	Azərbaycan dili və ədəbiyyat müəllimliyi
	Kurs	IV
	Səviyyə (bakalavriat, magistratura)	Bakalavr
	Semestr	Payız, 2022-2023-ci tədris ili, I
	Təlimçi	Xuraman Tapdıq qızı Hacızadə
	E-mail:	xuraman-hacizade@mail.ru
	Tel:	0552773447
	Dərs günləri və saatları	I gün 1-ci saat, III gün 2-ci saat
Dili	Azərbaycan	
Baza/Seçmə	Bölmə	
Tələb olunan dərsliklər və dərs materialları	<ol style="list-style-type: none"> 1. İ.Həsənov. Kurikulum. Metodika. Pedaqogika. Bakı. 2020 2. Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası, 2013 3. “Ümumi təhsil pilləsi üzrə dövlət standartları və proqramları (kurrikulları)”, 2010 4. Ali məktəblərin bakalavr səviyyəsində “Təhsilin əsasları” fənninin təlim materialları. Afət Süleymanova 5. Kurrikulum islahatı: tədqiqatlar, nəticələr. “Ümumtəhsil kurrikullarının növləri” Ənvər Abbasov, Bakı, 2011 6. “Tənqidi Təfəkkürün İnkişafı üçün Mütaliə və Yazı Layihəsi”, I-VI kitab, Çariz Templ, Cenni L. Stil, Kurtis S. Meredit, Bakı, 2000 7. Fəal/interaktiv təlim: Müəllimlər üçün vəsait”, Zülfiyyə Veysova, Bakı, 2000 8. Ə. Abbasov. Kurrikulum islahatı :tədqiqatlar. Islahatlar. Bakı, 2011 9. Eyvazov H., Baxşəliyeva T. Milli kurrikulum (Metodik vəsait). Naxçıvan, 2012. 	
İstifadə ediləcək web səhifələr	1. www.kurikulum.az 2. Leyla Bayramova. www.youtube.com .	
Fənnin xülasəsi	Fənnin əsas xülasəsi təhsil fəlsəfəsi, təhsil islahatı, müasir dərsə verilən tələblər, taksanomiyalar, müasir təlimin forma və üsulları, gündəlik və illik planlaşmanın aparılması, milli kurrikulum, qiymətləndirmə və refleksiya qaydalarından ibarətdir.	
Fənnin məqsədləri	Kurikulumun əsasları elminin məzmunu, strukturu, tədqiqat obyektı, inkişaf qanunauyğunluqları, tədqiqat metodlarının, eləcə də kurikulumun nəzəri məsələlərinin, yeni təlimin forma və üsullarının öyrədilməsi, bu sahədəki bacarıqları möhkəmləndirmək	

Öyrənim nəticələri	Tələbələr kursu bitirdikdə təhsil islahatının əhəmiyyəti, səbəbi kimi məsələləri, illik və gündəlik planlaşdırma aparmağı bacaracaq, müasir dərsin forma və üsullarında düzgün istifadə etməyi bacaracaqlar, öz təlim fəlsəfələrini müəyyənləşdirməyi biləcək, qiymətləndirmə aparmaq qaydasını öyrənmiş olacaqlar.	
Tədris metodları	Mühazirə	Fənnə aid ümumi xarakterli məlumatlar verilir
	Qrup müzakirəsi	Tələbələrə fərdi mövzuda prezentasiyalar verilir və müzakirə aparılır
	Təcrübi məşğələ	Yeni mövzu əyani vəsaitlərin (PPT və video fayllar) nümayişi ilə izah edilməlidir
	Təhlili fəaliyyət	Aralıq və yekun imtahan zamanı tələbələrin mənimsənilmə səviyyəsi yoxlanılır və təhlil edilir
	Simulyasiya	Tələbələrə dərsə aid fərdi tapşırıqlar verilməli və simulyasiya proqramlarından istifadə edilərək nəticələr qeyd edilməlidir
	Layihə	
	Digər	
Qiymətləndirmə	Mövzunun mənimsənilməsi	Faiz nisbəti(%) və ya bal
	<p>Balların maksimum miqdarı – 100 bal</p> <p>1.Semestr ərzində toplanan maksimum bal – 50 bal</p> <p>- Dərsdə davamiyyətə görə maksimum – 10 bal</p> <p>- Tələbələrin sərbəst işinə görə maksimum – 10 bal</p> <p>-Seminar (məşğələ) və laboratoriya dərslərinin nəticələrinə görə maksimum – 30 bal</p> <p>Seminar dərslərində tələbənin jurnalda ən azı 3 (üç) qiyməti olduğu halda ona tədrisin bu növü üzrə ballar hesablanır. əks təqdirdə ona bal hesablanmır.</p> <p>2. İmtahan nəticələrinə görə maksimum – 50 bal</p> <p>3. Fənnin mənimsənilməsi qaydası:</p> <p>Semestr ərzində imtahanın nəticəsinə görə toplanan balların cəmi 50-dən yuxarı olan tələbələr fənni mənimsəmiş hesab edilir.</p> <p>51 baldan aşağı – “qeyri kafi” – F</p> <p>51 – 60 - “qənaətbəxş” – E</p> <p>61 – 70 – “kafi” – D</p> <p>71 – 80 – “yaxşı” – C</p> <p>81 – 90 – “çox yaxşı” – B</p> <p>91 – 100 – “əla”</p>	
	Cəmi	100
Qiymətləndirmə metodları	<ol style="list-style-type: none"> 1. Təhsil ehtiyaclarını təmin edən hüquqi sənədlər 2. Təhsildə dövlət siyasəti, təhsil islahatının müxtəlif səviyyələrdə tətbiqi 3. Kurikulumun tarixi 4. Taksanomiyalar 5. Məzmun standartlarının komponentləri 6. Fəal dərsin mərhələləri 7. Kurikulum və əənəvi təlim proqramlarının fərqli cəhətləri 8. Kurrikulum sənədinin əsas xüsusiyyətləri, strukturu və tərkibi 9. Təhsil fəlsəfəsi anlayışı, müxtəlif təhsil fəlsəfələri baxımından təhsilin əhəmiyyəti 10. Təlim prosesində öyrənənin və öyrədənin rolu 11. Təlim strategiyaları 12. Təhsil islahatını zəruri edən səbəblər Fənn kurikulumlarının xarakterik cəhətləri, standart və alt standartların funksiyaları 13. Təlimin təşkilinə verilən əsas tələblər, müasir təlim texnologiyaları 14. İş üsulları 15. İş formaları 16. Aktiv və ya passiv təlim. İnteraktiv dərsin təşkili. 	

	<p>17. Müasir təlimdə dərslin təşkili və aparılması yolları, tapşırıqların hazırlanmasında Blum taksonomiyasına istinad</p> <p>18. Məzmun standartlarının müəyyən olunmasında taksonomiyaların rolu</p> <p>19. Planlaşdırmanın növləri, seçilən mövzu üzrə hazırlanacaq və nümayiş etdiriləcək dərslin gündəlik (cari) planı</p> <p>20. Müasir qiymətləndirmənin istiqamətləri, məktəbdaxili qiymətləndirmənin tərkib hissələri və xüsusiyyətləri</p> <p>21. Təlim prosesinin keyfiyyətli təşkilində təhsil fəlsəfəsinin rolu və əhəmiyyəti</p> <p>22. Fənn kurikulumlarının tətbiqində İKT-nin rolu</p> <p>23. Milli kurikulum</p> <p>24. Təlimdə müasir üsullar</p> <p>25. Ziqzaq, debat, diskussiya, müzakirə üsulları.</p> <p>26. Məzmun xətti, alt standart, üst standart</p> <p>27. İntegrasiya.</p> <p>28. Motivasiya və refleksiya</p> <p>29. Qiymətləndirmə</p> <p>30. Təlimin prinsipləri</p> <p>Təqdimat: Slaydlarla hazırlanan mövzular təqdimat şəklində verilir və qiymətləndirilir</p>
--	--

Qaydalar	<p>Davamiyyət: Fənn üzrə ayrılmış bütün saatların 25%-dən çoxunda iştirak etməyən tələbə imtahana buraxılmır.</p> <p>Buraxılmış imtahan və ya tapşırıqlar: Tələbə planlaşdırılan təqdimatda və ya imtahanda iştirak edə bilməyəcəyi təqdirdə əvvəlcədən məlumat verməlidir. Tam sinif iştirakı və təyin olunmuş ev tapşırığını yerinə yetirilməsi gərəkdir.</p> <p>Tədqiqat işlərində, hazırlanmış layihələrdə istifadə olunan mənbələrə istinad verilməlidir. Bununla birlikdə, tələbə tərəfindən təhlil edilmədən, yalnız istinad və sitatlardan ibarət olan hər hansı bir tədqiqat işi qəbul edilə bilməz.</p> <p>Testlər zamanı köçürmə, təyin edilmiş qaydalara tabe olunmadığı təqdirdə tələbə imtahan nəticəsinin ləğv olunması ehtimalı daxil olmaqla cəzalandırılacaqdır.</p> <p>Təqdimatların / layihə sənədlərinin mövzuları fənni tədris edən müəllim tərəfindən əvvəlcədən müəyyənləşdiriləcəkdir. Müəllim ilə əvvəlcədən razılaşdırıldığı təqdirdə digər tələbələrə əməkdaşlığa icazə verilə bilər.</p>
-----------------	---

İlkin cədvəl

Həftə	Tarix (ilkin)	Mövzular (30 saat)	Dərslər / Tapşırıqlar / ədəbiyyat
1		<p>Təhsil fəlsəfəsi anlayışı, müxtəlif təhsil fəlsəfələri baxımından təhsilin əhəmiyyəti, təlim prosesində öyrənənin və öyrədənin rolu, təhsilin məzmunu və təlim strategiyaları</p> <p>Qısa icmal: Təhsil fəlsəfəsi anlayışı, müxtəlif təhsil fəlsəfələri baxımından təhsilin əhəmiyyəti, təlim prosesində öyrənənin və öyrədənin rolu, təhsilin məzmunu və təlim strategiyaları. Təlim prosesinin keyfiyyətli təşkilində təhsil fəlsəfəsinin rolu və əhəmiyyəti</p>	<p>1. İ.Həsənov. Kurikulum. Metodika. Pedaqogika. Bakı. 2020</p> <p>2. Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası, 2013</p> <p>3. “Ümumi təhsil pilləsi üzrə dövlət standartları və proqramları (kurrikulları)”, 2010</p> <p>4. Eyvazov H., Baxşəliyeva T. Milli kurikulum (Metodik vəsait). Naxçıvan, 2012.</p> <p>Tapşırıq: “Mənim təhsil fəlsəfəm”. verilmiş nümunə və açar sözlərə əsasən öz təhsil fəlsəfəsinin yaradılması.</p>
2		<p>Cəmiyyətin təhsil ehtiyacları və təhsil ehtiyaclarının təmin edən hüquqi sənədlər.</p> <p>Təhsildə dövlət siyasəti, təhsil islahatı</p> <p>Qısa icmal: Cəmiyyətin təhsil ehtiyacları və təhsil ehtiyaclarının təmin edən hüquqi sənədlər.</p>	<p>1. İ.Həsənov. Kurikulum. Metodika. Pedaqogika. Bakı. 2020</p> <p>2. Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası, 2013</p> <p>3. “Ümumi təhsil pilləsi üzrə dövlət standartları və proqramları (kurrikulları)”, 2010</p> <p>Tapşırıq: təhsil islahatı keçirilmiş ölkələrin (Finlandiya, Sinqapur, Yaponiya və s.) təhsili ilə</p>

		Təhsildə dövlət siyasəti, təhsil islahatının müxtəlif səviyyələrdə tətbiqi.	yaxından tanışlıq. Onlardakı müsbət tərəflər.
3		“Kurikulum” anlayışı və kurikulumların təsnifi Qısa icmal: kurikulumun tarixi, kurikulumların təsnifi	1. İ.Həsənov. Kurikulum. Metodika. Pedaqogika. Bakı. 2020 2. Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası, 2013 3. “Ümumi təhsil pilləsi üzrə dövlət standartları və proqramları (kurrikulumları)”, 2010 Tapşırıq: “Kurikulumun tarixi”. Geniş məqalə hazırlamaq
4		“Ümumi təhsil pilləsi üzrə dövlət standartları və proqramları (kurrikulumları)” əsas xüsusiyyətləri, sənədinin strukturu və tərkibi Qısa icmal: Ümumi təhsil pilləsi üzrə dövlət standartları və proqramları (kurrikulumları) əsas xüsusiyyətləri hansılardır? Bu sənədin strukturu və tərkibi haqqında	1. İ.Həsənov. Kurikulum. Metodika. Pedaqogika. Bakı. 2020 2. Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası, 2013 3. “Ümumi təhsil pilləsi üzrə dövlət standartları və proqramları (kurrikulumları)”, 2010
5		Fənn kurikulumlarının məzmunu, Kurikulum və ənənəvi təlim proqramlarının fərqli cəhətləri Qısa icmal: Fənn kurikulumlarının məzmunu haqqında geniş izah. Kurikulum və ənənəvi təlim proqramlarının oxşar və fərqli cəhətləri. Müasir və ənənəvi müəllim	1. İ.Həsənov. Kurikulum. Metodika. Pedaqogika. Bakı. 2020 2. Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası, 2013 3. “Ümumi təhsil pilləsi üzrə dövlət standartları və proqramları (kurrikulumları)”, 2010 Tapşırıq: “Müasir müəllimin vəzifələri, davranışı, bacarıqlar” mövzusunda əlavə material toplamaqla məruzə hazırlamaq.
6		Məzmun standartlarının komponentləri Qısa icmal: Məzmun standartlarının komponentləri. Məzmun xətti. Standartlar	1. İ.Həsənov. Kurikulum. Metodika. Pedaqogika. Bakı. 2020 2. Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası, 2013 3. “Ümumi təhsil pilləsi üzrə dövlət standartları və proqramları (kurrikulumları)”, 2010 Tapşırıq: müxtəlif fənn kurikulumlarına aid proqramlarla tanışlıq. Təlim nəticələrinə əsasən alt standartların çıxarılması.
7		Taksonomiya anlayışı, taksonomiyanın növləri. Məzmun standartlarının müəyyən olunmasında taksonomiyaların rolu Qısa icmal: Taksonomiya nədir? Taksonomiyanın növləri hansılardır? Məzmun standartlarının müəyyən olunmasında taksonomiyaların rolu nədən ibarətdir? Verilmiş suallar cavablandırılır.	1. İ.Həsənov. Kurikulum. Metodika. Pedaqogika. Bakı. 2020 2. Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası, 2013 3. “Ümumi təhsil pilləsi üzrə dövlət standartları və proqramları (kurrikulumları)”, 2010
8		Müasir təlim strategiyaları, təlimin təşkilinə verilən əsas tələblər Qısa icmal: Müasir təlim strategiyaları, təlimin təşkilinə verilən əsas tələblər müzakirə olunur. İnteraktivliyin yaradılması, şagirdlərin dərslə cəlb olunması, dərslin məqsədinə uyğun öyrənmə fəaliyyətinin müəyyənləşdirilməsi	1. İ.Həsənov. Kurikulum. Metodika. Pedaqogika. Bakı. 2020 2. Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası, 2013 3. “Ümumi təhsil pilləsi üzrə dövlət standartları və proqramları (kurrikulumları)”, 2010 Tapşırıq: passiv, aktiv və interaktiv dərslə aid nümunələrin hazırlanması

9		Təlim üsulları, oxu strategiyası Qısa icmal: müasir təlimdə istifadə olunan iş üsulları (ziqzaq, beyin həmləsi, sikveyn, sillogizm, venn diaqramı və s.), oxu strategiyası haqqında geniş izah verilir.	<ol style="list-style-type: none"> 1. İ.Həsənov. Kurikulum. Metodika. Pedagogika. Bakı. 2020 2. Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası, 2013 3. “Ümumi təhsil pilləsi üzrə dövlət standartları və proqramları (kurrikulları)”, 2010 4. Eyvazov H., Baxşəliyeva T. Milli kurikulum (Metodik vəsait). Naxçıvan, 2012. Tapşırıq: Tapşırıqların hazırlanmasında iş üsullarından səmərəli istifadə.
10		Yeni təlim texnologiyaları ilə təlimin təşkili. İş formaları. Təlimdə inteqrasiya. Qısa icmal: Yeni təlim texnologiyaları ilə təlimin təşkili. İş formaları (qruplarla, cütlərlə, fərdi və kollektiv). Təlimdə inteqrasiya, onun növləri (fəndaxili, fənlərarası, fənnüstü).	<ol style="list-style-type: none"> 1. İ.Həsənov. Kurikulum. Metodika. Pedagogika. Bakı. 2020 2. Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası, 2013 3. “Ümumi təhsil pilləsi üzrə dövlət standartları və proqramları (kurrikulları)”, 2010
11		Fəal dərslin mərhələləri, Blum taksonomiyalarının tapşırıqların hazırlanmasında rolu Qısa icmal: Fəal dərslin mərhələləri (motivasiya, tədqiqatın aparılması, informasiya mübadiləsi, informasiya müzakirəsi, ümumiləşdirmə və nəticə, yaradıcı tətbiqetmə, qiymətləndirmə). Blum taksonomiyalarının tapşırıqların hazırlanmasında rolu	<ol style="list-style-type: none"> 1. İ.Həsənov. Kurikulum. Metodika. Pedagogika. Bakı. 2020 2. Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası, 2013 3. “Ümumi təhsil pilləsi üzrə dövlət standartları və proqramları (kurrikulları)”, 2010 Tapşırıq: Fəal dərslin planının tutulması
12		Planlaşdırma, Cari planlaşdırmanın aparılması qaydaları Qısa icmal: gündəlik və illik planlaşdırma. ənənəvi proqram və icmallarla, müasir planlaşdırmanın oxşar və fərqli tərəfləri.	<ol style="list-style-type: none"> 1. İ.Həsənov. Kurikulum. Metodika. Pedagogika. Bakı. 2020 2. Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası, 2013 3. “Ümumi təhsil pilləsi üzrə dövlət standartları və proqramları (kurrikulları)”, 2010 Tapşırıq: illik və cari planın hazırlanması.
13		Qiymətləndirmə. Qiymətləndirmənin növləri, üsulları Qısa icmal: beynəlxalq, milli qiymətləndirmə. Məktəbdaxili qiymətləndirmənin növləri diaqnostik, formativ və summativ) və aparılması qaydaları	<ol style="list-style-type: none"> 1. İ.Həsənov. Kurikulum. Metodika. Pedagogika. Bakı. 2020 2. Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası, 2013 Tapşırıq: məktəbdaxili qiymətləndirmənin aparılması üçün tapşırıqların hazırlanması.
14		Fənn kurikulumlarının tətbiqində İKT. Qısa icmal: Fənn kurikulumlarının tətbiqində İKT. Müasir təlimdə istifadə olunan inetrnet və texnoloji avadanlıqların rolu və əhəmiyyəti	<ol style="list-style-type: none"> 1. İ.Həsənov. Kurikulum. Metodika. Pedagogika. Bakı. 2020 2. Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası, 2013 3. “Ümumi təhsil pilləsi üzrə dövlət standartları və proqramları (kurrikulları)”, 2010 Tapşırıq: slaydın hazırlanması
15		Nümunəvi dərslin hazırlanması və nümayişi Qısa icmal: nümunəvi dərslin cari planlaşdırılması. Motivasiyanın qoyuluşu, təlim nəticəsinin	<ol style="list-style-type: none"> 1. İ.Həsənov. Kurikulum. Metodika. Pedagogika. Bakı. 2020 2. Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası, 2013 3. “Ümumi təhsil pilləsi üzrə dövlət standartları və

		məqsədəuyğun şəkildə təşkili. Meyarlar əsasında qiymətləndirmənin aparılmasının nümayişi.	proqramları (kurrikulumları)", 2010 Təpşiriq: nümunəvi dərsin planının hazırlanması.
--	--	--	---

Fənn müəllimi:

X.T. Hacıadə